GOD. XXV BROJ 4 BEOGRAD, APRIL 1956 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

E. Burnand: APOSTOLI PETAR I IVAN ŽURE KRISTOVU GROBU

Ufanje mi je uskrslo; Krist, moj Gospod i moje sve!

Tko ne pozna Svetog Pisma, ne pozna Krista

„IZAKOVO ŽRTVOVANJE“

Novozavjetna se žrtva često stavlja u vezu sa žrtvom, koju je Abraham na poziv Božji imao prikazati. Trebao je tada žrtvovati svog sina Izaka. U posljednji čas Bog sprečava tu žrtvu, jer se zadovoljio nutarnjom žrtvom Abrahamovom. U sv. Misi na Tijelovo pjeva liturgija ovako:

Davno mu je spominjanje:
Izakovo žrtvovanje,
Izraelskog Vazma janje,
Mana, hrana pustinjom.

1. Izak je sin Abrahamov. On je imao naslijediti Božja obećanja o divnoj budućnosti ljudskog roda, preko Mesije. U knjizi Postanka čitamo, kako je Izak na čudesni način rođen i kako su mu roditelji posvetili svu pažnju i ljubav. To se zbivalo početkom 19. stoljeća prije Krista. Abraham tada stanuje na jugu današnje Palestine, kod Bersabe. Tu je on iskopao zdenac i stanovao u njegovoj blizini. Voda je u tom pustinjskom kraju neobično dragocjena. Urođenici onoga kraja više su puta činili Abrahamovim ljudima poteškoće u vezi s tim zdencem. Zato Abraham sklapa savez s kraljem Gerare Abimelehom i uz zakletvu potvrđuju taj savez. Tim su se savezom imale izbjeći sve poteškoće između Abrahama i njegovih susjeda, osobito poteškoće u vezi sa zdencem. Zdenac se nazva tada zdencem zakletve, hebrejski Bersaba. On postoji još i danas i na kamenoj njegovoj ogradi vide se žlijebovi, što su ih užeta kroz stoljeća isjekla.

2. Ovdje Abraham živi mirno i dulje vremena, dok ga jednog dana Bog „ne stavi na kušnju“, kako to veli Sveto Pismo (Knjiga Postanka, pogl. 22.). „Bog reče: Uzmi Izaka, sina svojega, jedinca svojega, kojega ljubiš, pa idi u pokrajinu Moriju i ondje ga prinesi za žrtvu paljenicu na jednom od brda, što ću ti ga pokazati“. I Abraham sve to doslovce učini. Pisac ne opisuje njegovih osjećaja, niti razgovora s majkom Izakovom, niti nutarnju borbu, oli sve to možemo sami lako zamisliti i procijeniti vrijednost Abrahamove poslušnosti. Čitamo dalje u Svetom Pismu: „Nato uzme Abraham drva za žrtvu paljenicu i naprti ih Izaku, sinu svojemu. On sam uze oganj i nož sa sobom, i tako pođoše obojica zajedno... Kad dođoše na ono mjesto, što mu ga je Bog bio pokazao, načini Abraham ondje žrtvenik i naslaga drva na nj. Sveza sina svojega Izaka i metnu ga na žrtvenik, na drva odozgor. Nato Abraham pruži ruku svoju i prihvati nož, da zakolje sina svojega“.

No Bog nije htio, da se čovjek zakolje i prikaže njemu za žrtvu. Zato veli Abrahamu: „Ne stavljaj ruku na dječaka i ne učini mu ništa! Jer sad znam, da si bogobojazan i da mi nisi uskratio jedinoga sina svojega“... I Bog ponavlja obećanje velikog blagoslova: „Blagoslovit ću te obilno i potomstvo ću tvoje umnožiti kao zvijezde na nebu i kao pijesak na obali morskoj, i potomstvo će tvoje osvojiti vrata neprijatelja svojih. I bit će blagosloveni u potomstvu tvojem svi narodi na zemlji zato, jer si poslušao glas moj“.

3. Neki su se protivnici Svetog Pisma sablaznili nad ovim opisom, jer prikazuje Boga, kako zahtijeva ljudsku žrtvu. No Bog je gospodar života i smrti svih živih bića. On bi mogao tražiti, da mu se prinose takve žrtve. O tome ne može biti sumnje. No kad je Abrahama zaustavio u posljednji čas, htio je time pokazati, da ne želi, da po njegovim žrtvenicima teče ljudska krv. On je samo jedan jedini puta pristao na krvavu žrtvu jednoga čovjeka, no taj je čovjek ujedno bio i Bog, Riječ Božja, Sin Božji.

4. Izakova žrtva u mnogome potsjeća na Žrtvu Isusovu. Izak nosi drva za žrtvu, a Spasitelj nosi svoj teški križ na Kalvariju. Izak je pristao, da ga otac žrtvuje, no ipak ga veže na žrtvenik. I Isus je pristao, da se žrtvuje na nalog Očev, no ipak ga ljudi prikivaju na križ. Abraham je stavio na žrtvenik svog sina, što ga je toliko ljubio, a Bog je primio žrtvu svog Sina, koga je nadasve ljubio. I Izak i Isus poslušni su do smrti. Kod Izaka se žrtva i uskrsnuće događa slikovito, nepotpuno. Kod Isusa se i žrtva i uskrsnuće u cijelosti izvršilo. Zato je Bog i uzvisio Krista i dao mu ime, koje je iznad svakog imena.

5. Žrtva Abrahamova, odnosno Izakova, opisana je u mnogim književnim djelima: pjesmama i religioznim igrokazima. Prikazuju je također mnoge slike. U đakovačkoj katedrali poznata je slika na lijevoj strani u glavnoj lađi, koja prikazuje znameniti ovaj starozavjetni događaj. U staroj hrvatskoj književnosti taj je događaj također obrađen. Godine 1923., prigodom velikog euharistijskog kongresa u Zagrebu, izvedeno je u nadbiskupskom perivoju „staro hrvatsko crkveno prikazanje od Mavra Vetranića-Čavčića i Marina Držića: „Žrtva Abrahamova (Posvetilište)“. Muzika od dra Božidara Širole. Prikazanje se izvodilo četiri dana uzastopce uz ogromno sudjelovanje naroda. Glazbeni dijelovi ovog prikazanja izvedeni su kao oratorij godine 1924. u Osijeku, također prigodom euharistijskog kongresa.

Liturgijska obnova

OLTAR

Njegova svetost, značenje i povjest

Od Večere Gospodnje, pa kroz sve vjekove kršćani su imali svoj oltar. Sv. Pavao u prvom stoljeću piše: „Habemus altare“, to jest: imamo oltar, od kojega ne smiju jesti oni, koji služe šatoru.“ (Žid. 13, 10.). U kršćanskoj starini, sve tamo do 3. vijeka, oltar nije bio drugo već samo stô za svečano vršenje euharističke gozbe. To je bila njegova funkcija i karakteristika, što je uglavnom ostalo i do danas. Stô svete večere euharističnoga obreda. Stolovi Gospodnji postavljali su se u prostorijama određenim za liturgijski kult. Do Milanskog edikta (314) ove liturgijske prostorije nalazile su se u privatnim kućama. Bogatiji kršćani ustupali su svojoj braći veće i ljepše dvorane svojih kuća za službu Božju, pa su se ove kuće zvale „dom-crkva“ (domus-ecclesia) sa nazivom (titulom) dotičnog vlasnika. Oltari (stolovi) bili su pokretni prema potrebi vjernika i prema prilikama nastalim uslijed progonstva. Stolovi su imali običnu formu rimskog stola, kvadratnu ili okruglu.

Tek u 3. vijeku nalazimo jednu novost kod oltara. U tom stoljeću uvađa se u kršćanskoj liturgiji službeno štovanje mučenika. I prije tog vremena kršćani su častili i slavili mučenike kao heroje svoje vjere, ali taj kult bio je privatan, naime, nije imao direktne veze sa euharističkom žrtvom. Počevši od trećega vijeka razvio se liturgijski kult mučenika i to najprije na onim mjestima, gdje su oni bili pokopani, na dan obljetnice njihove mučeničke smrti, što se u kršćanskom jeziku zvalo „rođendan“. Tom prigodom služila se Sv. Misa na oltaru podignutom nad grobom mučenika u katakombama i na drugim grobištima. Oltar je tako došao i u vezu sa štovanjem mučenika, ali nije zato izgubio svoju bitnost, čak je postao još svetiji, jer je bio još i grob mučenika, kako pjeva starokršćanski pjesnik Prudencije. Kult mučenika nije umanjivao ni zasjenjivao Euharističkoga Krista, jer su stari kršćani u mučenicima gledali i štovali samoga Krista, koji je u njima trpio, umirao i pobjeđivao po riječima Sv. Ciprijana, velikog biskupa i mučenika. Kristocentričnost i divni pojam o mističnom tijelu Kristovom bila je prirodna i familijarna nastava kod prvih kršćana. Sv. Maksim Tourski kaže: „Oltar mučenika je oltar Krista“.

Kad je početkom 4. vijeka Crkva dobila slobodu, da može dizati i graditi crkve i oltare, nastala je prava umjetnost oko oltara. Praksa o pomičnim, drvenim oltarima je prekinuta. Papa Silvestar (314—335) naređuje, da unaprijed oltari moraju biti od kamena. Oltar ima i dalje oblik stola (menza) ali mu je konstrukcija od kamenog bloka. Njegove su strane ukrašene pločicama od mramora ili

alabastra, a katkada od zlata ili srebra. Oltar poprima dvije forme: prva, kad je napravljen od četiri ploče mramora, vrlo lagane konstrukcije i kvadratne, koje ga zatvaraju, a povrh njih je jednostavna menza, običnih stolnih dimenzija. Jedan kameni blok, ali ne masivan. Druga forma bila je: četiri mramorna stupića ili zidića, a unutrašnjost prazna. Nad njima menza, jednostavna, bez ukrasa križa i svijećnjaka. Ovakvih najstarijih oltara sačuvano je nešto u crkvama Rima i Ravene. Originalno oltar je zapravo stol i to je prvi tip. Drugi tip oltara je neka vrst groba ili sarkofaga, koja se upotrebljava još i danas, a bila je veoma raširena u doba Renesanse.

Kako je došlo do ove forme?

Kult moćiju (relikvija) mučenika bio je vrlo velik i jedna od jačih manifestacija kršćanskog života u prvim vijekovima. Oltar, na kojemu se prikazivala euharistijska žrtva, bio je ne samo idealno, već i materijalno spojen sa grobom mučenika. On se identificirao s grobom, jer je bio postavljen neposredno nad njim. To je bilo i pravo svetište, cilj hodočašća vjernika. Kad je oltar stajao nad grobom mučenika, onda se ostavljao jedan otvor, jedan prozorčić, preko kojeg se moglo dodirnuti tijelo mučenika i taj se zvao „fenestrella confessionis". Na tom prozorčiću vjernici su postavljali cvijeće, zavjetne darove, a i kadionice. Svi predmeti (najviše odjeća), koji su bili u materijalnom dodiru sa grobom, zvali su se „brandea", a imali su istu mističnu vrijednost kao i prave relikvije. Kad su u doba mira kršćani počeli graditi bazilike ili kapele nad grobovima mučenika bilo sahranjenih u podzemnim kriptama katakomba ili na grobištima pod vedrim nebom, onda se i u njima podizao oltar, koji je stajao povrh onoga originalnoga u kripti. Između jednog i drugog bio je hodnik sa stepenicama ili mali kanal, koji je imao kontakta sa grobom. S ovom praksom dolazimo prvi put do dva oltara, ali na raznim mjestima: jedan u crkvi, a drugi pod crkvom (kripta). Misa, koja se služila u kripti zvala se „missa ad corpus". Tri prva stoljeća znala su samo za jedan oltar u crkvi, ali sa kultom mučenika oni su se umnožavali. Tipični primjer većeg broja oltara je starokršćansko groblje na Manastirinama u starom Solinu. U tamošnjoj bazilici, gdje je bilo pokopano sa Sv. Dujmom više mučenika, nad svakim grobom dizao se oltar. Isti slučaj imamo i u glasovitoj bazilici Sv. Sebastijana u Rimu. Od 4. vijeka, pa dalje, malo po malo uvlači se na Zapadu i u sjevernoj Africi uporaba većeg broja oltara, što je došlo uslijed relikvija više mučenika.

Od doba Grgura Velikog, kod nas su se počele dijeliti raznim crkvama relikvije svetaca, navlastito u 7. i 8. vijeku, kad su nastale translacije tjelesa mučenika iz katakomba, jer su ove bile napuštene provalom barbara, broj oltara raste i u samom Rimu i u ostalim kršćanskim zemljama. Podižu se oltari za svakog mučenika. Od tog vremena nastao je običaj, propis, pa zakon u cijeloj Crkvi, da se ne smije podignuti, posvetiti oltar, ako na njemu nema relikvija svetaca. Množenju oltara doprinio je i veliki razvitak monahizma. U samostanima je rastao broj redovnika, pa se iz praktičnih razloga upotrebljavalo više oltara za mise privatne ili svagdanje zavjetne. Na Istoku nije bilo više od jednog oltara, jer nisu u običaju privatne mise. I tamo je bio veliki kult mučenika, ali se nije razvilo više oltara.

Po kanonima današnjeg crkvenog Zakonika (1198, § 4) propisano je, da mora po normi liturgijskih zakona biti i u oltaru i u svetoj stijeni izdubeno maleno mjesto, zvano „grob" (sepulchrum), u koje se pohranjuju moći (relikvije) svetaca sa tri zrnca tamjana. Za valjanost posvete oltara dovoljno je, da se u „grobu" uklope ili relikvije jednog mučenika sa relikvijama sv. ispovjednika ili sv. djevica (ali ne blaženih) ili samo jednog mučenika. Međutim po normi liturgijskih zakona u njemu se moraju postaviti relikvije dvaju mučenika, jer formular posvete oltara u „Pontificale Romanum" glasi: „Et reliquias sanctorum Martyrum N. et N. in eo inclusi." Biskup, posvetitelj oltara stavlja u „grob" i pergamenu s imenima mučenika, kojih se moći tu nalaze. Tako zvani „grob oltara" postavlja

se na sredini menze, a može stajati i na raznim stranama podnožja. Dok biskup-posvetitelj postavlja moći svetaca na oltar, kor dirljivo pjeva: „Tjelesa svetaca sahranjena su u miru i imena njihova žive u vječnosti." Dim miomirisnog tamnjana diže se put neba i pjevanje se nastavlja: „Pod oltarom Božjim, o sveci, primili ste sjedište svoje, molite za nas, zagovarajte nas kod Gospodina našega Isusa Krista!" Od početka naše liturgije sačuvan je spomen na prisustvo kršćanskih mučenika, toliko slavljenih u Kanonu, u tom najsvetijem dijelu sv. Mise, pa eto i na početku sv. Mise, kad svećenik Božji iza pristupa, penjući se na stepenice, cjeliva sveti oltar i tiho moli:

Molimo te, Gospodine, da se dostojiš
po zaslugama svetih Tvojih, kojih se moći
ovdje nalaze, oprostiti sve grijehe moje. Amen.

(Nastavlja se)

SV. IVAN KAPISTRANSKI

Uz 500 godišnjicu smrti branitelja Beograda 1456-23.X-1956

III

Crkva je na izmaku srednjega vijeka izvela zamašno djelo obrane, obnove i jedinstva na vjerskom području. Veliki i umni kormilari na Petrovoj lađici toga doba, pape Martin V., Eugen IV., Nikola V. i Kalisto III., našli su u Ivanu Kapistranu najboljeg saradnika u tom djelu. Kršćanski je svijet bio duhovno podijeljen raskolom između Istoka i Zapada, mnogobrojne hereze, krive nauke preplavile su Evropu i Aziju, a sve su imale isti cilj: „Da nastoje razderati i podijeliti nešivenu haljinu Otkupitelja našega Isusa Krista, što se nisu usudili pokušati ni oni bezbožni vojnici, koji su ga nepravedno na križ pribili", kako ih karakteriše Kapistran. Uništiti Katoličku Crkvu i njenu nauku, u tom su bili svi složni.

Crkva je trebala učene bogoslove sveta života, koji će nesebično žrtvovati sve svoje sposobnosti u obrani i službi vjere kao propovjednici, učitelji, misionari u narodu; kao legati, poslanici, diplomatski predstavnici Svete Stolice na dvorovima državnih suverena i na državnim i crkvenim saborima kao najvišim zakonodavnim tijelima.

Već u prvim godinama Kapistranova svećeničkog djelovanja zapadne ga teška služba povjerenika protiv heretika u Italiji. To su bili „fratičeli", koji su svojom herezom zarazili mnoge gradove i sela. Zabacili su papinstvo i svećenstvo, sakramente pa i molitvu kao nešto nepotrebno, jer da su oni već savršeni i čisti. Protiv ove „stoglave aždaje" borila se Crkva preko jednog stoljeća, ali bez uspjeha.

Kapistran naučava narod u pravoj Kristovoj vjeri, neprekidno katehizira, propovijeda, drži misije i piše vjerske knjige. Uveo je adventske i korizmene propovijedi. Rim, Milano, Venecija, Bolonja, Brešija, Verona, Ankona, Akvila, Trident, pa gradovi južne Italije i Sicilije slušali su kroz dvadeset i pet godina divne i svete njegove govore u veličanstvenim svojim katedralama, crkvama, na trgovima i zelenim poljanama. Njegovu propovijed je slušalo više puta mnoštvo od nekoliko stotina tisuća! Kad je god. 1451. propovijedao u Brešiji, došao je narod iz udaljenih mjesta, trgovi su bili premaleni, balkoni i krovovi krcati, samo je teškom mukom i silom mogao sebi prokrčiti put do govorničke tribine, jer je svaki od tih silnih tisuća htio Sveca vidjeti, s njim progovoriti koju riječ, dotaći ga se i otrgnuti iz strahopočitanja komadićak njegove grube haljine, piše historik Muratori.

To je bio nesumnjivo zavidan uspjeh, ali je daleko važniji uspjeh, što je Kapistran kroz dvadeset i pet godina svog napora priveo u Kristov ovčinjak veći dio zalutalih ovčica. Heretici su kipjeli od bijesa i nuđali visoku ucjenu od 500 zlatnih dukata za Kapistranovu glavu! Osjećali su, da će ih satrti taj sveti malj. Pred njegov odlazak iz Italije nestalo je

heretika fratičela! To nije postigao možda samo svojim vanredno snažnim, vatrenim govorima, znanstvenom spremom ili odvažnošću, nego zajedno sa svim tim u prvom redu svojim svetim životom, dubokim osvjedočenjem i primjerom. On je dakako sve izravno pripisivao Božjoj svemogućnosti i zagovoru sv. Bernardina.

Kad su neki vladari i knezovi pristali uz protupapu Feliksa — to su bili Filip Marije, milanski knez, pa burgundski knez Filip i Karlo VII. franački kralj — razjarenim se protivnicima papinskog Rima nitko od kardinala više nije usudio niti približiti. Ili kad se uvriježeni aragonski kralj Alfons jakom kopnenom vojskom i mornaricom približio talijanskim vodama, da osvoji napuljsko kraljevstvo i Siciliju, papa Eugen IV. može poslati pred razbješnjele vladare još samo bosonoga, ali neustrašiva i nepobjediva diplomatu Kapistrana, da predusretne strašno prolivanje krvi i uspostavi jedinstvo s Crkvom. Protupapa Feliks sprema Kapistranu zasjedu, da ga otruje ili ubije. I nenaoružani Kapistran pridobije za Rim dotad nepomirljive duhove i nepojmljivom gestom rješava bezizgledu situaciju bez krvi i ratova.

Isti je papa Eugen IV organizirao crkvene sabore u Ferari i Firenci za jedinstvo Istoka s Rimom. Kapistran mu je u tom poslu prvi savjetnik i pomagač. On je osobno doveo pretstavnike Istoka na sabor i stekao zasluge za toliko žuđeno ujedinjenje.

S Istokom je doduše postignut sporazum i jedinstvo, ali je pukao razdor u samoj Evropi, što je krvario kao neizlječiva rana. Husitska hereza je ozbiljno ugrozila evropske zemlje. U Češkoj je buknuo požar strasti. Za Katoličku Crkvu su nastali crni dani u češkim zemljama. Heretici su provalili u katoličke crkve, oskvrnili ih, porazbijali su sve pokaznice, kaleže, oteli i opljačkali sva crkvena dobra i neki od njih, tako zvani Adamiti, lutali su po šumama goli kao nerazumne životinje i bacali se u vrtlog najbestidnijih putenih pošasti.

Austrijski car Fridrik III. nema dovoljno jaku vojsku, da se opre nadmoćnom husitskom generalu Janu Žiški. Šalje poslanstvo papi Nikoli V. i moli ga, da pošalje Kapistrana u Austriju, Češku, Moravsku i Njemačku, jer da jedino on može suzbiti husite. U poslanstvu se nalazi vojvoda Albert, carev brat i kancelar slavni historik Eneja Silvije Pikolomini, kasnije papa Pijo II. On veli za Kapistrana, da je znamenit bogoslov, sveta života i nebeske rječitosti.

Papa imenova Kapistrana povjerenikom protiv heretika za čitavu Evropu. Kapistran prijeđe Alpe i stiže u carski Beč. U Moravskoj obrati većinu knezova sa svim njihovim podanicima. Austrija i Slovačka se osjećaju sigurnim pred husitskim agentima u Kapistranovu prisustvu. Šleska je sa glavnim gradom Breslavom (danas poljski grad Vroclava) bila najviše izvrgnuta husitskoj opasnosti kao zemlja češke krune. Onamo žuri Kapistran. Breslava mu posta najmiliji grad. Ondje se sastane s poljskim kraljem Kazimirom, polazi s njim u Krakov i 1453. vjenča kraljevski par.

Godine 1451. bila je povjerena Kapistranu i obnova Bosne. Nesretni bosanski kralj Stjepan se s većinom naroda vratio u krilo Crkve nesebičnim radom franjevaca. Kapistranovim zalaganjem bosanski su franjevci stekli biskupska prava i službu apostolskog legata i povjerenika. Bosna mu je morala osobito ležati na srcu. Kad je shrvan teškom bolešću ležao u Iloku, izrazio je čvrstu odluku, da će poći u Bosnu na nove podvige protiv Turaka.

Pet stoljeća svjedoče i daju božanski biljeg Kapistranovu radu u službi Crkve, jer se sve do danas održala katolička vjera u svim onim zemljama, gdje je on djelovao!

(Nastavak u idućem broju)

Za nove blažene. 24-I. ove god. u obrednoj kongregaciji se raspravljalo o pitanju trojice Božjih službenika: o Filipu Rinaldi, o Mariji Josipi Micarelli te o Bernardi Helmgartner. — Filip Rinaldi je bio treći general salezijanaca koji je umro 5-12-1931. Marija Josipa Micarelli se rodila 1844 u Sulmona i 1873 osnovala novu kongregaciju sestara Franjevki od Malog Isusa i umrla u Asiziju 1909. Mati Bernarda Helmgartner rodila se 28-11-1822 u Fislisbach u Švajcarskoj, postala je generalica sestara sv. Križa od Menzingen, umrla 13-XII-1863.

Župnikovo oko

IZMEĐU ŽIVOTA I SMRTI

U župnoj kancelariji

Stupio je u župsku kancelariju student Pero da dade služiti Misu za pokojnog oca. U Perinoj okolini se pričalo da on održava intimne veze s nekom damom, da dolazi često kući tek u jutarnjim časovima, da se oblači u najfinija odela.

Župniku se pružila prilika da svog nekadašnjeg ministranta opomene na ovo i ono. Tokom razgovora Pero je jasno ispoljio svoje „visoke" ideale jeftine zarade bez ozbiljnog rada. Bez naročitog sustezanja priznao je da mu je ponestalo vere u srcu, otkako je imao prilike da prouči veru s „naučnog" stanovišta. Pridružio se pristalicama slobodne ljubavi i borcima protiv nasleđenih predrasuda starog društva. Time je uvijeno priznao da će biti istinite glasine koje kruže o njemu.

Župnik sa gorkim osmehom na ustima potseti Peru na izgubljenog sina, koji je isto tražio slobodu od očinske vlasti u piću i raskalašenom životu. Ali posle je došla sloboda suza i plača, gladovanja i neimaštine. — Za mladića je sramota da besciljno troši svoju životnu snagu i skupoceno vreme, kad bi trebalo da radi vredno, da bude što pre čovek na vlastitim nogama, sposoban da osnuje vlastito ognjište. Ne u lenčarenju, zabavama i razvratnosti, nego u radu, svladavanju poteškoća i zdravoj razonodi je životno područje zdrave omladine, nosioca bolje budućnosti.

Nerazrešiv brak

Pero se usprotivio ovim mislima i okarakterisao ih nazadnim i buržujskim. Moderni život gazi zastarele forme, tako se dešava i sa kršćanskim nerazrešivim brakom.

Župnik se uznemirio nad drskim dobacivanjem svog nekadašnjeg ministranta i počeo:

— Pero, zar je to napredno da se u našem gradu na 53 sklopljena braka 20 razvede, a drugih 16 još čeka na poništenje? Pomisli, koliko tragike ima u svakom razvodu, koliko međusobnog optuživanja i svađa, žalosti i očaja. Pred ženom majkom stoji crna budućnost, a siroto dete je bez toplog kućnog ognjišta. Zar zbilja možeš svu tu bedu razbijenih porodica nazvati napretkom?

Nemoguće! Zato i mnogi ljudi, koji nisu bili nikada katolici, dolaze sve više na stanovište kojega se drži Crkva. Traže savetovališta za zaručnike, jer je teži posao izabrati dobrog bračnog druga nego pravo zvanje. Stoga i sami sudije, koji poništavaju brakove, vrše pokušaje mirenja među supružnicima, znajući da je razvod braka veliko zlo, kako za razvedene i njihovu decu, tako i za zajednicu. Danas i takvi ljudi sa sve većim poštovanjem govore o katoličkom stavu koji drži bračni vez za svetinju i ne poznaje razrešivosti braka.

Potomstvo

— Kad čovek ne zna, da li te neće bračni drug ostaviti, zato je bolje nemati dece. Ako se jednom odlučim da se ipak venčam, gledaću da nemamo dece. Moj je ideal veseo, lak život!

— Jesi li koji puta pomislio što znači nemati decu? To znači nikome nećeš biti otac, niko neće nastaviti tvoj život. A i tvoja žena nikome neće biti majka, njena majčinska ljubav neće se nikada ispoljiti; sunce porodične sreće neće nikada zasjati u tvoju kuću. Bićete kao suvo, mrtvo drvo!

Istina, niko nije dužan da sklopi brak i da ima decu, ali je velik greh pred Bogom i ljudskom zajednicom, ako sklopiš brak te se služiš bračnim pravima, a međutim odbacuješ bračne dužnosti, naročito dečji blagoslov. Jedan matematički račun! Muž i žena su dvoje. Kad ne bi nikada ni jedno dete umrlo, nego bi svako odraslo da bi opet moglo imati potomstvo, svaka bi familija trebala imati najmanje dvoje dece, da ne bi broj pučanstva padao i narod izumirao.

A sada gledaj: mnogi se ljudi ne mogu venčati zbog telesnih ili duševnih mana, neki zbog socijalnih prilika, izvestan broj osoba odriče se ženidbe iz duhovnih razloga, onda ima opet brakova gde uz najbolju volju nema dece, nadalje prilično broj dece i omladine umre pre no što su sami mogli stvoriti familiju. Kad na sve to pomislimo, i u zdravom nacionalnom ponosu želimo da ostane naša zemlja u našim rukama, tada bi prosečno svaka naša familija morala imati troje-četvoro dece, kako barem ne bismo izumirali. U Kanadi imaju katolici prosečno 8—10 dece. Isti su podaci i za katolike Južne Indije.

A kako je kod nas? Naročito u gradovima, gde bi gotovo Diogenovom svetiljkom trebalo tražiti familiju, koja ima petoro i više dece? Čak i po selima? U novinama je bilo, da se je u jednom selu od 1300 duša upisalo u školu nanovo samo jedno dete, kad bi ih u najobičnijim prilikama moralo biti 30—40.

Maltuzijanizam — strah pred brojnim potomstvom pretstavlja smrtnog neprijatelja pravim narodnim interesima. Odakle će naša zemlja uzimati poljodelce, naše tvornice radnike, kulturne ustanove vodeće kadrove, ako se u široke slojeve naroda bude urezalo mišljenje, da je dovoljno jedno dete, najviše dvoje, a tolike familije će ostati čak bez i jednog? Za religioznog čoveka to je i pitanje savesti: svako namerno sprečavanje začeća prestup je Božjeg zakona u važnoj stvari i prema tome smrtni greh.

Pobačaj

— Moderno društvo ima mnogo više smisla za ljudsku bedu nego crkveni krugovi, pa stoga dozvoljava da se mogu posledice spolnih odnosa i pobačajem ukloniti, naročito ako to traže teške materijalne i socijalne prilike.

— I to pitanje valja raščistiti! Bog je u petoj Božjoj zapovedi zaštitio ljudski život, a time i život onog nevinog bića koje živi i raste pod majčinskim srcem. Kad je začeće izvršeno te počinje život u majčinoj utrobi, ona već nosi u sebi ljudsko stvorenje koje ima besmrtnu dušu, stvorenu na Božju sliku i priliku te određenu za večni život.

Katolička Crkva, kao čuvar Božjeg zakona, štiti i nevino ljudsko biće u njegovom razvoju, jasno učeći da uklanjanje ljudskog ploda znači ubistvo nevinog. Učesnike u pobačaju Crkva kažnjava posebnom kaznom izopćenja. Ona ne priznaje nikakav opravdan razlog namernog pobačaja, bilo kakve da su materijalne ili socijalne prilike, u kojima živi majka, bilo kolika je opasnost da će dete biti nasledno opterećeno i tako roditeljima i društvu na teret.

Preporučio bih ti da čitaš knjigu — Lisbeth Burger: „Četrdeset godina babica". Ta knjiga je plod 40 godišnjeg iskustva jednog teškog ali važnog zvanja, kome se otvaraju najintimnije strane porodičnog života. Strašan je onaj prizor, gde se žena na trinaestom pobačaju otrovala i onda u groznici bunca o svojim zločinima te u takvom nesrećnom stanju napokon umire i stupa pred Božji sud.

Postoji neumitna pravda Božja. Pre ili docnije svako će morati da polaže tačan račun o svemu šta je za života mislio, govorio i činio. Život nije igračka nego strašna zbilja.

Pero se malko potresen oprostio od svog župnika koji se posle u molitvi borio za svog nekadašnjeg ministranta Peru.

Čovečanski odnosi. U govoru članovima Međunarodne konferencije za čovečanske odnose u industriji, Papa je govorio da ima još mnogo toga da se na tom području popravi. Prema nacrtu Božje Providnosti rad i posle istočnog greha treba da čoveka moralno i materijalno usavršava. Mrtva materija izlazi iz tvornica oplemenjena i usavršena, a ljudi odlaze odande gori i pokvareniji. — U radnicima ne smemo gledati samo njihovu telesnu snagu i fizičku okretnost, nego čoveka, svoga brata, stvorena na sliku i priliku Božju. Iako se radni ugovor odnosi samo na neku izvesnu radinost te ostavlja mnoge druge sposobnosti radnika po strani, ipak se radnim odnosom stupa u čovečanski odnos, sklapaju se osobne veze i međusobne odgovornosti. Radni odnos mora radniku omogućiti da savršenije obavlja svoje moralne i osobne, porodične i socijalne dužnosti. Viši ne smeju gledati u nižima samo radnu snagu, nego čoveka sa besmrtnom dušom, sebi ravnoga. Kad se Krist nije ustručavao žrtvovati za svakoga od nas svoj život, neće biti ispod časti onoga koji upravlja, poštivati ljudsko dostojanstvo podređenih

S. Marija Faustina — apostol Božjega milosrđa

Posle drugog svetskog rata sve više se širi pobožnost štovanja milosrdnog Spasitelja. To je zapravo produbljena pobožnost Srca Isusova. Ali uz nju je vezano ime pokojne poljske redovnice s. Marije Faustine Kovalske. Obzirom na to biće poučno, ako pretstavimo tu redovnicu našim čitaocima. Razume se da svi naši navodi zaslužuju samo ljudsku veru te se u svemu podredujemo nepogrešivom sudu Crkve. Crkva ima da kaže posledniju reč o svetosti njezina života i o natprirodnim pojavama koje joj se pripisuju.

S. Faustina se rodila kao seljačko dete u selu Głogowiec 25. VIII. 1905. Imala je dva brata i sedam sestara. U kući je vladalo siromaštvo, pa je mlada Jelena morala kod drugih ljudi zaradivati kruh.

Stara 20 godina stupila je u kongregaciju sestara Naše Gospe od Milosrđa u Varšavi. U samostanu se isticala savesnim vršenjem svojih dužnosti. Pošto je bila vrlo malo školovana — imala je svega dva razreda osnovne škole — upotrebljavali su je za poslove u baští, kuhinji i kod vrata. Mnogo su je premeštali iz jedne samostanske kuće u drugu, ali ona se nije nikada ni najmanje bunila ili pokazala da joj je to teško. U Vilni je bio njen ispovednik univ. prof. Dr Mihael Sopocko, s kojim je ostala sve do smrti u duhovnoj vezi.

1933 položila je večne zavete. Uskoro je obolela od tuberkuloze, tražila zdravlje u bolnici gde se malo oporavila. Zdravlje se međutim ponovo pogoršalo te je 5. X. 1938 umrla u 33 godini života. Telo joj je sahranjeno na groblju samostana Josefow u Łagiewniki kod Krakova.

Spoljašni okvir života s. Faustine je vrlo jednostavan. Ali njen nutarnji život, koji nam se otkriva u njenom dnevniku, pokazuje nam bogatu mističnu dušu. Dnevnik je pisala na izričiti zahtev svog ispovednika g. Dr Sopocka. To je bilo za nju velika muka, pošto je bila slabo školovana, a bila je mnogo zaposlena; ni jednoj drugoj sestri sem s. pretstojnici nije to smelo pasti u oči. Dnevnik nije objavljen u potpunosti, ali već objavljeni delovi otkrivaju mnogo.

Značenje s. Faustine leži u tome, što se preko nje počelo jače širiti štovanje Milosrdnog Spasitelja. Ona se smatrala njegovom službenicom, koja se mora sva predati radu svoga starešine, ispunjavati zadatke koje joj Milosrdni Spasitelj nalaže.

Kao redovnica ona nije mogla početi nikakvu vanjsku akciju, nego je bila potpuno vezana na svoga ispovednika. Ovaj je bio pobožan i naobražen svećenik. Velikim oprezom postupao je sa svojim duhovnim detetom. Tražio je od lekara izveštaj o psihičkom i fizičkom stanju č. sestre, posavetovao se sa poglavarima i čuo mišljenje sestara, i tek tada utvrdio da nema pred sobom duševno bolesne, histerične osobe. Čitao je njezine dnevnike i proučavao ih, i tek nakon dugog vremena pristupio da pomogne s. Faustini u njenom prvom zadatku da se naslika slika Milosrdnog Spasitelja prema viđenju. Poljski slikar Eugen Kazimierowski načinio je sliku prema uputama č. sestre u julu 1934. Vizionarka nije bila zadovoljna slikom, jer da se mnogo razlikuje od viđenog originala. Konačno se smirila. Slika pretstavlja čitav Isusov lik u beloj haljini bez plašta. Desnica je malo podignuta za blagoslov, a levica pokazuje na srce iz kojeg izviru dve svetle zrake, jedna crvene, druga bele boje. S. Faustina je govorila, da ovu sliku valja širiti, izlagati javnom štovanju. To je bilo skopčano s novim poteškoćama, jer nadbiskupski Ordinarijat u Vilni godinama nije dao potrebno odobrenje.

Drugi zadatak, za koji je č. sestra tvrdila da je primila od Isusa, jeste da se zauzme za to, da se na belu nedelju postavi blagdan Božjeg milosrđa, kako bi se svet većim pouzdanjem uticao Bogu i kajao se za svoje grehe. U tom pogledu za njena života nisu bili učinjeni nikakvi koraci, jedino je Dr Sopocko počeo pisati članke o milosrđu Božjem.

Treći zadatak se sastojao u osnivanju nove kongregacije koja treba da nosi ime Milosrdnog Spasitelja. Taj se počeo ostvarivati 10 nov. 1944 u Vilni, kad je bilo primljeno šest prvih kandidatica u novu kongregaciju.

S. Marija Faustina je bila posebna miljenica Isusova; obdarena bogatim milostima, izvanredno je brzo napredovala u duhovnom životu. Mnogo je morala trpeti, ali uživala je i mnogo utehe. Nežnom ljubavlju je volela svoju domovinu i molila se za nju. Predvidela je njeno stradanje u drugom svetskom ratu, ali i njeno uskrsnuće. Prema njenom kazivanju Poljska ima još da odigra u svetu veliku ulogu.

S. Faustina je mnogo volela svetu Tereziju od Malog Isusa. Po jednostavnom životu mnogo su slične jedna drugoj. A po mističnim razgovorima s Isusom, mogli bismo je uporediti svetoj Katarini Sienskoj.

Kardinal Hlond je već 1947 godine lično sastavio molitvu za proglašenje s. Faustine blaženom. Priprave su svakako u toku. Njezin se život najpomnije proučava, prikupljaju se svi potrebni podaci. U Rimu je g. S. Suwala postulator za njenu beatifikaciju.

Na s. Faustini ponovo se ostvaruje istina da Gospodin Bog izabire ono što je pred svetom ludo, da posrami mudre, i što je slabo pred svetom, da posrami jako; i ono što je neplemenito pred svetom i prezreno izabra Bog, i ono što nijo ništa, da uništi ono što jest, da se ne hvali ni. jedan čovek pred Bogom (1 Kor 1, 27-29).

Bez obzira na sud Crkve o s. Faustini, izvan svake sumnje je istina, da je Bog neizmerno milosrdan te da je korisno o toj Božjoj osobini često razmišljati i gajiti nepokolebivo pouzdanje u milosrdnog Spasitelja.

Pier Julije Eymard, veliki štovatelj presv. Oltarskog sakramenta, koji je bio 1925 godine proglašen blaženim, bliži se kanonizaciji. Pred obrednom kongregacijom raspravljalo se veće dva čuda koja se pripisuju njegovom zagovoru.

Katolička župa u SAD

Američka župa ima čitav red zgrada. Glavne su: crkva, župni dvor, prosvetni dom, škola i samostan časnih sestara. Sem župske crkve postoji često i filijala, gde stalno živi jedan svećenik, naročito kod nacionalnih župa. Prosvetni dom (Dom kulture) mora imati glavnu salu za priredbe, sobe za večanje i lednice, vrt za omladinu i biblioteku. Ponekad ima još drugih zgrada, recimo „kongregacijski dom" za različite grane nabožnih bratovština. Škola ima osam razreda. Učiteljice su časne sestre, koje predavaju sve predmete pa i veronauku. Često ima u župi i dečjih vrtića, a katkada i jednu ili drugu karitativnu ustanovu i razne privatne kuće, da može osigurati sebi slobodan razvoj i rad. Svim zgradama upravlja župnik.

Kako SAD ima dovoljno svećenika, župe su obično dobro popunjene. Jedna župa sa 1 000 familija može sem župnika imati i dva do tri kapelana. Broj kapelana i njihove prihode određuje biskup, a isplaćuju se iz župskog fonda.

Iz crkvenih računa jedne male bostonske župe sa nekih 1 000 familija dobiva se ovakva slika. Župski izdaci u godini 1950 iznose preko 50 000 dolara. Od toga otpada najjača stavka na održavanje zgrada sa 12 000 dolara, za tekuće potrebe dveju škola zajedno sa platama č. sestara 14 000 dolara. Nama se ova stavka čini visoka, ali ako je uporedimo sa državnim školskim proračunima, vidimo da funkcionisanje jedne škole sa 150 dece državu košta 56 000 dolara.

Prihodi župe sastoje se iz poklona pojedinaca ili društava kao i od oporučnih legata. Ali među katolicima nema mnogo bogatih ljudi koji bi mogli pokloniti veće sume, a i taj mali broj obvezan je na sve strane. Ponekad priredbe kao i dobrotvorni bazari nešto doprinesu. U mnogim crkvama postoji iznajmljivanje crkvenih stolova. Daleko najviše međutim dolazi u župsku kasu sabiranjem milostinje kod bogoslužena. Kod svakog bogoslužena nalaze se posebni ljudi — muškarci koji smatraju tu službu kao veliku počast da održavaju red u crkvi i skupljaju priloge. Običnu nedeljnu milostinju skupljaju po mnogim biskupijama župnici sami i tada vernici redovno daju nešto više. Oko šest puta godišnje vrše se sabiranja za biskupske institucije i zajedničke ustanove u zemlji: katolički univerzitet u Vošingtonu, misije, Petrov novčić, Karitas. I u tim slučajevima očekuje se više nego običan dolar. Godišnje kolekte za Karitas iznose u svim župama bostonske biskupije preko 100,000 dolara. Neki Evropejac bi se osećao povređenim u svojim verskim osećanjima, kad bi gledao gomile para koje se nedeljama donose u župsku kancelariju, gde ih kapelani pomoću posebnih mašina za sortiranje broje i pakuju da ih onda u ponedeljak posebna oklopna bankovna kola odvoze. Amerikanac katolik se međutim raduje. On zna da se bez novca ne može ništa stvoriti. Uostalom način skupljanja je prema župama različit. U mnogim župama se ne skupljaju kolekte u crkvi, nego pomoću posebne sabirne liste. Kakav god bio sistem, američki katolik mora da mnogo plati. To i čini, i to rado.

USKRS

Čuješ li zvona
kako zvone
zlatnim zvucima uskršnjeg jutra?
Pjevaju ona
i srce tone
u nade sjaj.
Danas i sutra
i u sve dane
uskršnju radost, Kriste, nam daj!

Čuješ li zvona
svijeta cijelog
kako već stižu u svaki kut?
Crnog čovjeka,
čovjeka bijelog
dozivlju ona.
Njihova jeka
na jedan vodi blaženi put.

Čuješ li zvona
što suze suše,
što blažu britku u srcu bol?
Dolaze duše
za Kristov stol.
Blagost nebeska
u oku ljeska
i svijetli od nje zemaljski dol.

Čuješ li zvona
kako bruje
zlatnim zvucima uskršnjeg poja,
mirisom proljetnog
cvijeća bijela?
Blagoslov od njih
neka čuje
i zemlja cijela
i domovina jedina moja!

Abbé Piera su pozvali da je održi preko francuske televizijske službe kratke korizmene propovedi od 10 minuta. — Francuska vlada je dozvolila Abbé Piera, velikom apostolu beskućnika, da je 29 januara skupljao priloge širom Francuske za izgradnju 3 800 stanova koje ima u programu za ovu godinu.

Korizmenim propovednicima. Papa je i ove godine primio u posebnu audenciju rimske župnike i korizmene propovednike. U govoru, što im ga je održao, izneo je ove misli: Svećenici moraju brižljivo gajiti međusobnu ljubav i održavati jedinstvo. Prema vernicima neka svećenici budu vedra čela, ljubazni, strpljivi, sa smeškom na usnama. Kad ih vernici zovu neka misle da ih zove sam Bog. U svakom zvanju i na svakom mestu valja služiti Bogu. Kršćanstvo ne sme biti sredstvo za postizavanje ličnih ambicija, što bi donosilo samo štetu. Za očuvanje jedinstva vernika treba se odreći ličnih pogleda iako izgledaju idealni. Jedinstvo je plod ljubavi koje dozreva u trpljenju i žrtvama, ali su ti plodovi slatki.

Papa Pijo XII je dosad svečano proglasio 72 sveca i blaženika. Trećina od njih su Francuzi, 10 svetaca i 14 blaženika. Ovde valja napomenuti da se 19 javaiskih mučenika uzima kao jedan.

SLIKA ČISTILIŠTA

(Nastavak)

9

Dum, dum, dum — bubnjali su udarci po zatvorenim vratima puste gostionice.

Gore, u tamnoj sobi, čovjek skoči u postelji. Oteo mu se krik.

— Čuj, to je on!

Preplašena žena htjede zapaliti električnu lampu na noćnom ormariću. Pipala je nespretno, još u polusnu i preturila lampu na pod. Njezin uzvik i krhanje staklovine ispuniše tamnu sobu. Čovjek pojuri k prozoru, gušeći se od užasa i ponavljajući besvijesno:

— To je on. To je Valent. Dolazi... Ubit će me...

Vidio je na ulici auto sa otvorenim vratima. Neki ljudi su stajali pred kućom. Njihove sjene bile su sablasne u blijedožutom sjaju uličnе svjetiljke na uglu. Dvojica su nešto govorila debelom čovjeku, koji je tukao stisnutim pestima po vratima gostionice.

Već je i žena bila kod prozora. Ona se prva snašla.

— To nije Valent, — šapnula je. — To su neka gospoda... Pijani su... Najbolje je šutjeti i ne javljati se..

— Ovo je moja kuća, — vikao je pijani čovjek na ulici. — On mi nije sve isplatio. Nigdje nema mojeg potpisa. Moj potpis je krivotvoren. Ovo je moje vlasništvo. Ja ću ga baciti van. Još noćas! Sad odmah!...

Njegovi prijatelji su ga vukli dalje od kuće. On se otimao i noge su mu smiješno plesale po pločniku, dok su ga u polusjedećem položaju odvlačili u auto. Čovjek je vikao promuklo, pijano:

— Ja sam najbogatiji čovjek u ovom kraju grada. Ovo predgrađe mogu kupiti kad hoću. Ja sam Mor! Ja ću već pokazati toj lopovskoj seljačkoj svinji...

Prijatelji su ga ubacili u kola kao vreću. Onda su i oni ušli. Vrata su tresnula. Jednom, dvaput, treći put. A onda su kola odjurila niz pustu ulicu.

Čovjek kraj prozora je držao sa obje ruke mrežasti zastor. Cijeli zastor se tresao. I čovjek se tresao. Žena je kazala tiho;

— Vidiš, Bartole, pijanci su svagdje isti. I na selu i u gradu. Taj bogati gospodin je obični pijanac i razbijač. Kao naš Valent!...

Valentu svako smije reći, da je pijanac i baraba. A ovom gospodinu to ne smije reći nitko, jer je bogat i jer je gospodin, u gradu, — drhtavo je mudrovao Bartol. — A on to doista jeste. Pa sama si rekla — pijanac. I baraba...

10

Župnik je bio začuđen. Ravno poslije podne, dok je crkva bila još zaključana, jer je do večernjice trebalo proći više od tri sata, zvonio je na crkvenim vratima neki čovjek pedesetih godina. Htio je k župniku i doveli su ga k njemu. Čovjek se rastreseno pozdravio i sjeo na ponuđeni stolac, govoreći pomalo smušeno:

— Oprostite, prečasni, htio bih se odmah ispovijediti, ako je moguće, dakako... Ništa strašno nemam na duši, nemojte se prepasti! Za mene isto toliko, koliko za vas...

Ušutio je za kratko. A onda opet govorio isprekidano i ponešto zbunjeno kao prije:

— I dosta jednostavno je sve to skupa. Ja sam, eto, jutros vidio svojeg daka sa univerziteta kako izlazi iz ove crkve. „Gdje ste bili?" upitao sam. A on je rekao „Na ispovijedi". I gledao me kao da se čudi mojem pitanju. I bilo mu je posve svejedno što ja njemu predajem upravo biologiju i što u svoja predavanja unosim svakojake citate, kojim se već i onako moraju zabaviti i osvježiti slušači da ne drijemaju na predavanju. A tu je bilo i nekih jevtinih, profesorskih viceva protiv crkve. Da, dosta jadno i neumjesno je bilo, ali eto... To mnogi čine, da ispune prazninu među rečenicama u svojem predavanju. Kao mucavi ljudi riječ „dakle" ili „molim". I taj mladić, koji se sigurno nije smijao onim bijednim vicevima, rekao mi je mirno da se — ispovjedio.. Ja sam ga onda ljubazno upitao, je li osjeća pravu potrebu za time, a on je opet kratko odgovorio: „Pa da". I onda je nadovezao da je on Evropljanin, da je kršćanin i da je ova vrsta dužnosti posve normalna za Evropljanina i kršćanina. „To nije ništa novo za mene — rekao je — pa po tomu se razlikujemo od nesređenih ljudi, od ljudi koji se klanjaju modi i praznovjericama i raznim surogatima i vlastitim trenutnim zanosima svih vrsta..."

Tako nešto je govorio, samo jasnije i navodio neke sjajne primjere. Duhovit je to dječak, odličan student... Čudno! I ja sam o njemu mislio za cijelo vrijeme ručka. A odmah poslije ručka došao sam ravno k vama na ispovijed... No, eto, prije ispovjedi sam vas izmučio ovim govorom, koji je nastao kao — predispovijed...

Profesor je ustao i poklonio se malo, naherivši glavu. Tom jednostavnom gestom je naznačio da je dovršio svoju predispovijed i da moli, da bi pošli u ispovijedaonicu.

Župnik uze sa čavla ključ od crkve i oni podoše...

11

Mislio je da su mu oči do vrha napunjene bojama, teškim, malne-neprozirnim uljem, kroz koji jedva nazire još bijele ivice četvorokutnog platna na slikarskom stalku.

Bio je vrlo nezadovoljan. O čemu će pripovijedati ova slika koju je počeo da pravi? O čistilištu? Nikad! Ne samo da to nije čistilište, nego to nije uopće slika. Kakve su to samo nemoguće figure ljudi, hladne, mrtve, bez ikakvog znaka razumnog trpljenja, bez ikakvog izraza svijesnosti o izravnanju grijeha kroz naknadu muke. Bez sjaja tihog, nijemog (uz sav bol i užas zapaljene savjesti) zadovoljstva da će pravednost biti ispunjena, da ima mogućnost oduženja duga. Najmilijem; duga ludo natovarenog na dušu, koji se pretvorio u bijelo užareni kamen, što tišti i razdire od onog časa kad se duša oslobodila okvira tijela i saznala nešto više...

Ništa se to nije vidjelo na slici! Kako je lako razumjeti i gledati jednu stvar u sebi, a kako je teško izreći je, naslikati, napisati, obnoviti je pred očima drugih, prikazati je drugima.

Uvijek bi do danas, u ovakvim trenutcima, premazao cijelo platno potezima, ili bi bacio kist i paletu na pod. A sad je tiho, zamišljeno, skoro začuđeno zastao pred samim platnom i žmirkao, skupljajući boje sa platna u svoje kratkovidne oči.

Netko se cerekao za njegovim leđima. Slikar je znao da je to Zenon. Nije se srdio. Okrenuo se posve mirno i pogledao ga neodređeno. Okupiran do kraja mislima o poslu, bio je ravnodušan na beznačajne sitnice. Čovek koji je prezaposlen nema vremena da bude preosjetljiv.

— Neuspjesi, neuspjesi! — klicao je pjesnik pakosno. — Tješite se! Ni ja nisam napisao ni slova od kad sam ovdje. A vjerovao sam da se u miru dade stvarati...

— Gdje je uopće mir? — upita slikar. — Kada sve tutnji oko nas, u gradu, onda se ne možete usredotočiti na rad. A kad nema buke, onda imate kad razmišjati, tako da iz svakog novog problema i pitanja iznikne tisuću najnovijih o kojima niste ni slutili. Ah, što se vi tužite! Riječ ima bezgranične mogućnosti. A slikarstvo je svedeno na ovaj kvadrat platna i na ovih nekoliko boja. A treba ispripovijedati s tim pripovijest vremenski veću od svih poznatih nam vjekova skupa! Ja ću poludjeti...

Zenon je bio ciničan.

— Zašto ste poduzeli nešto čemu niste dorasli?

— Kao da vi ne pjevate o stvarima kojima niste dorasli? — reče slikar mirno. A kao da se i tada bojao da je bilo previše oštar dodade: Ljudi pokušavaju stjerati u svoje malene, ljudske oblike puno toga čemu nisu dorasli. Ali mora se pokušati sve što je na neki način korisno. Jer se inače ne bi išlo naprijed. Ni koracima. — Ni srcem...

— Kako korisno? Čemu korisno? — mrmljao je pjesnik uvrijeđen zbog prve rečenice slikareva odgovora. Treba li uopće ići naprijed? Je li onda čovjek sretniji? Mislim da su najsretniji ovi pastiri gore, na brijegu koji ne znaju ništa. Što više stvari upoznajemo, upadamo u sve veće zablude...

— Ne mislim da pastiri ne znaju ništa, — kazao je slikar. — A opet, zapamtio sam dobro riječi mog katehete, koji bi u situacijama, sličnim ovoj sad, naglasio: „Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!" To nisu njegove riječi, to je citat iz Svetog Pisma...

— Vi ste pobožni? — izdiže Zenon vjede.

— Mislim da postajem. I zato bih mogao dodati nešto vašim riječima. Što više toga upoznajemo, upadamo u sve veće zablude, rekli ste. A meni se ipak čini — što više Njega upoznajemo, sve razumijemo bolje. I sve smo od zabluda dalje... I vidite, jer sam još uvijek tako daleko od Njega, zato ne mogu da slikam kako bih želio. Otud neuspjesi. Jer ovdje želim direktno govoriti o Njemu. Stoga je još teže. Premda, ma o čem govorili, ma šta iskazivali — uvijek i bez prestanka govorimo indirektno samo o Njemu! Netko sa ljubavlju, netko sa mržnjom. Jer trećega nema kad se o Njemu radi!...

IZ KATOLIČKOG SVETA

Prigodom Papinog rođendana. Među prvim čestitarima 2 marta bilo je 200 rimske dece, sva u belim odelima i belim cvećem u rukama, koja su u ime sve katoličke dece pozdravila svetoga Oca. Među njima su bili i pretstavnici drugih naroda koji su svaki na svome jeziku izrazili svoje tople želje. — Oko 10 sati Papa je primio kardinalski kolegij, iza njih zastupnike Papinske Akademije nauka koji su mu poklonili dokumentarno delo o njegovom pontifikatu, na kome su saradivale markantne katoličke ličnosti. — 4. marta Papi su se poklonili diplomatski pretstavnici kod Svete Stolice i izručili mu kolekciju knjiga u kojima je skupljeno šta se u njihovim zemljama pisalo i radilo za mir. — 11 marta kardinal dekan Eugen Tisserant služio je u Papinoj prisutnosti na papskom oltaru u crkvi sv. Petra svečanu Misu. Toj svečanosti prisustvovala je 51 posebna državna delegacija raznih zemalja sveta, sav diplomatski zbor kod Svete Stolice, bezbroj prominentnih ličnosti građanskog i crkvenog života, ogromno mnoštvo naroda iz Rima, Italije i čitavog katoličkog sveta. — Samo 2 marta vatikanska i glavna rimska pošta primile su 14 000 brzojava i 2000 radiograma, oko 90 kg pisama i 150 kg otvorenih čestitki svetom Ocu.

Postradalima od mraza i snega. Msgr Baldelli, pretsednik Papinske dobrotvorne akcije, podelio je u Italiji za vreme februarskih snežnih smetova i mrazeva, 1 400 tona testenina, 1 400 tona brašna, 800 tona sira, 10 tona masti kao i veću količinu odela, pokrivača i lekova.

Radio Vatikan je u prošloj godini 1955 imao 12 438 radijskih prenosa na 28 raznih jezika, među ostalim i na hrvatskom i slovenačkom. Prosečno radi radio Vatikan dnevno po 9 sati. Njegov posebni zadatak je da prenosi Papine poruke i poslanice. Posledniju Papinu božićnu poruku prenosilo je preko vatikanskog radija 29 radijskih stanica.

Literarna kritika. Sveštenim licima, koji se bave književnom kritikom, Papa je izložio odgovornost i važnost književne kritike i ocrtao osobine koje moraju odlikovati dobrog katoličkog književnog kritičara. Objektivni kritičar ne sme se ograditi samo na moralnu stranu književnog dela, nego se mora pozabaviti i sa naučnom, literarnom i umetničkom vrednošću. Kritičar mora imati razvijenu sposobnost prosudivanja i ocenjivanja, širok pogled, oštar duh, sposobnost primećivanja i razumevanja za međusobno povezivanje, fin osećaj za otkrivanje zabluda, nedostataka i protivrečnosti. Kritičar mora biti objektivan, blaga srca, plemenitog karaktera. To je najbolje oružje u svakom boju, tako i u kritici gde se susreću razne ideje i razna shvaćanja. Kritičar se mora trsiti za što veću objektivnost No, uza sve to mora blago suditi pisca, dok ga jasni i teški razlozi ne ubede o protivnom. Kritičar mora imati jak karakter da mirno i bez straha iznosi svoj sud te da ga zna braniti kad bude napadnut. Katolički literarni kritičar skupocen je i veran saradnik duhovnog pastira. On je kao brana protiv bujice štampe od male ili nikakve vrednosti koja pretstavlja opasnost da povuče visoko dostojanstvo ljudske prirode u baruštinu zabluda i poroka. Od pouzdanog literarnog vodiča ljudi se dadu rado voditi.

Knjigovođe — apostola Mateja za zaštitnika. Na molbu biskupa Moscata iz Salerna, gde se čuva telo apostola Mateja, sveti Otac je proglasio toga apostola za zaštitnika knjigovoda. Apostol Matej je naime bio pre stupanja u zbor apostola carinik — knjigovoda.

Župe sa brojnim duhovnim zvanjima. U Monferrato, mesto u Severnoj Italiji od 4 000 vernika, dalo je Crkvi u godinama od 1870—1930 ništa manje nego 500 duhovnih zvanja. — Župa Kaldorf, u nemačkoj biskupiji Eichstädt, ima samo 700 vernika, ali je ipak za poslednjih 50 godina poklonila Crkvi 85 duhovnih zvanja. Prilikom posvete novog glavnog oltara i obnovljene crkve skupilo se 32 domaća svećenika.

Oskar Bassaert, liberalni ministar sadašnje belgijske vlade, umro je u Brislu izmiren sa Crkvom i proviđen svetim sakramentima za umiruće. Pripadao je Van Ackerovom kabinetu, koji je poznat zbog Crkvi neprijateljske školske politike.

Pariz broji 5,4 miliona stanovnika. Jedna desetina tog stanovništva vrši katoličke verske dužnosti. Pripadnici 33 strana naroda imaju onde svog domaćeg svećenika. Pariz ima isto 44 matične kuće, što će reći da imaju 44 redovnička udruženja tamo svoje središte.

Crni — beloga. Prvi crnački biskup u Belgijskom Kongu Msgr Bigirumwami, apostolski vikar Myunda, posvetio je na cvetnu nedelju 25. marta ove godine Msgr Andreja Perraudin, apostolskog vikara u Kabgayi (Ruanda) za biskupa. Poslednji je Švajcarac i pripada redu Belih otaca.

Kanada — primasa. Papa je podelio metropolitanskoj stolici u Québec-u naslov primasa Kanade. Québec je naime najstarija biskupija u Kanadi, pa joj stoga pripada primasijalna čast, tako ima Kanada na drugim biskupskim sedištima dva kardinala, jednoga u Montrealu, a drugoga u Torontu. — Francuska ima primasa u Lijonu, Španija u Toledu, Austrija u Salzburgu, Madžarska u Estergonu, Poljska u Varšavi — Gneznu, Češka u Pragu, Belgija u Malini. Novi kanadski primas Msgr Roy, koji ima tek 51 godinu, vrhovni je kurat kanadske vojske.

Iz Lurda. Ovaj se Marijin grad ozbiljno priprema na 100 godišnjicu Marijinih ukazanja koja će se slaviti 1958. Špilja ukazanja treba da dobije što prirodniji izgled. Hodočasnicima će se olakšati pristup svetim mestima podizanjem dvaju mostova. Na desnoj obali reke Gave podići će se bolnički blok od tri paviljona sa oko 1000 kreveta. Iza crkve, u brdu izgradiće se velika podzemna crkva u čast sv. Pija X, gde će se moći u radovom vremenu održavati veliki crkveni zborovi. Levo od crkve na padinama brda Francuska Katolička Pomoć gradi novo naselje u stilu paviljona za siromašne hodočasnike. Jedan od tih će nositi ime pape Pija XII i u tome će se svrstati tokom 1956 godine 50 rimskih siromaha koje će Papa sam uputiti u Lurd. Za njih će se brinuti Francuska Katolička Pomoć.

Rimska Rota je 1955 godine vodila 251 parnički postupak, od kojih se — 247 odnosilo na proglašenje nevaljanosti braka. 108 parnica svršilo se proglašenjem nevaljanosti, dok je u 139 slučajeva bila potvrđena valjanost braka. Preko trećine parnica vodilo se besplatno. Najinteresantniji slučaj došao je iz Indonezije, gde je otac bez pitanja venčao maloletnu kćerku prema ondašnjim muslimanskim običajima. — Kod istog suda usavršava svoje studije 125 jurista, i to: 104 svećenika i 21 laik. Većinu pretstavljaju pripadnici romanskih i anglosaksonskih naroda. Jugosloven je jedan jedini.

Nigeriju zapadno afričku englesku koloniju, koja će u bližoj budućnosti postati dominijon Engleskog komonvelta, posetila je u februaru engleska kraljica Elizabeta II. Ova je zemlja u mnogim pogledima vrlo šarolika. Po veri stanovnici su velikim delom neznabošci, onda muslimani i nešto kršćana: od tih je katolika i katehumena jedan milion i po. Katolici su crkveno podeljeni na 17 teritorija. Misionara je samo 643, od kojih 42 domorodca. Vlada dakle velika oskudica svećenika. U dva velika semeništa priprema se 65 bogoslova. U poslednje vreme katolička Crkva mnogo je učinila za podizanje srednjih škola. Radi se već na osnivanju katoličkog univerziteta. Apostolski delegat Msgr Knox energično se zauzeo za taj plan i boravio već u SAD tražeći potrebnu novčanu pomoć.

Poljski svećenici — svesni. Viši činovnik poljske policije, koji je prebegao na Zapad, dao je među ostalim i tu izjavu da je jedva nekih 60 poljskih svećenika popustilo pritisku režima. To je vrlo malen broj, kad se pomisli da u Poljskoj radi oko 10 000 svećenika. Prema mišljenju istog činovnika propaganda, koju je režim vodio protiv Crkve, propala je, zahvaljujući duhovnoj jakosti svećenika i vernika.

Cortina d'Ampezzo, mala varošica u Italijanskim Alpima, bila je ove zime 10 dana pozorište VII Zimske Olimpijade, na kojoj je nastupalo blizu 1 000 takmičara. Dirljivo je bilo gledati kako italijanski takmičari dolaze dva puta dnevno u crkvu, kleknu pred oltar i mole se. Među onima koji su ispoljavali svoje versko ubeđenje, bio je i najveći favorit Olimpijade Toni Sailer, 20 godišnji Austrijanac koji je pobedio u tri najteže alpske discipline: u slalomu, veleslalomu i smuku te odneo tri zlatne medalje. Za nj kažu da je pre polaska na Olimpijadu primio kod kuće svete sakramente. Možda je verska smirenost doprinela potrebnoj sportskoj koncentraciji, koja je neminovno potrebna za uspeh. U Cortina d'Ampezzo žive Ladini ili Retoromani koji govore neki posebni stari jezik.

Irska. U svim irskim crkvama pročitala se izjava irskih biskupa kojom se osuđuje potajna irska vojska za prisajedinjenje Severne Irske. Irski

primas kardinal d'Alton je u propovedi pozvao irsku omladinu na strpljivost i umerenost. Moraju se čuvati mržnje prema Englezima, jer se oružjem neće ukloniti nepravda načinjena irskom narodu, nego jedino međusobnim sporazumom.

Kotaro Tanaka, pretsednik vrhovnog državnog suda u Japanu, vrlo je interesantna katolička ličnost u Japanu. Rodio se u Saga 1890 godine. Pravne je studije svršio u Tokiju i na raznim evropskim univerzitetima. Pred drugi svetski rat bio je dekan pravnog fakulteta u Tokiju, član Japanske Akademije i senator. Od 1946—50 bio je ministar prosvete. Posle je postao pretsednik vrhovnog suda u zemlji gde se nalazi i danas. Kao takav on je po dostojanstvu treća ličnost u državi. — Kotaro Tanaka se u mladosti obratio na protestantizam, ali je već 1926 godine postao katolik. Kao revnostan katolik svuda pomaže rad Crkve. on je pretsednik Katoličke Akcije u Japanu te u društvu misionara drži predavanja iz apologetike ne samo među studentima nego i među radnicima. U najteže vreme za Crkvu Tanaka je napisao knjigu: „Pravo, religija i socijalni život", kojom je odvažno branio prava Crkve. Autor je uvažene knjige „Svetsko pravo", u kojoj upoređuje prava raznih zemalja. Tanaka se trenutno nalazi u Evropi. Bio je primljen u audijenciju kod svetog Oca.

Diamantni jubilej. Poslednja rođena sestra svete Terezije od Maloga Isusa, č. s. Genoveva od svetog Obraza slavila je 24 februara o. g. dijamantni jubilej redovničkih zaveta. Ona se zvala u svetu Celina Martin, bila je starija od svoje svete sestre. Dvorila je svome ocu do smrti te stoga tek 1894 stupila u samostan karmelićanki u Lisieux-u. Ona danas ima 86 godina.

Žrtvovao se. Don Francesconi, župnik u Luzena u Etrurskim Apeninima, uputio se u velikom snegu u gradić Cesenu da bi došao u vezu sa Papinskom Dobrovornom Akcijom. Želeo je naime dobiti pomoć teško nastradalim vernicima svoje župe. Na povratku kući dovezao se sve na četiri kilometra udaljenosti od Luzene. Taj deo puta kanio je prevaliti peške. Za jedan kilometar puta kroz preko metar visoki sneg trebalo mu je 4 sata. Poslednjim snagama dovukao se do kuće jednog seljaka te se onde srušio mrtav od iznemoglosti.

Zastrašivanje. Fanatični muslimani u Sudanu izjavili su da će biti za nekoliko godina južni krajevi Sudana, gde živi 95% sudanskih katolika, potpuno muslimanski. Kad bi bili muslimani na vlasti, onda bi bilo posla i zarade isključivo samo za muslimane.

U Škotskoj katolici sačinjavaju 15% celokupnog stanovništva, što iznosi 768 420 osoba. Oni su podeljeni na 336 župa; za njih se brine 1 113 svećenika, od kojih 238 pripada raznim redovima. Prošle godine bila su 6 984 para venčana i 20 376 osoba kršteno.

Salzburg je dobio filozofski institut na tamošnjoj teološkoj školi, ali ostaje podređen papinskom univerzitetu sv. Anselma u Rimu. Dekretom studijske kongregacije Institut ima pravo da postoji pet godina i u to vreme može podeljivati akademske naslove.

Liturgijska izložba. U čast papinog jubileja nemačka savezna vlada otvorila je početkom marta o. g. u prostorijama Papinskog lateranskog muzeja izložbu moderne nemačke liturgijske umetnosti. Izloženi su crkveni predmeti svih vrsta: od krstionica, svećnjaka i križeva do kaleža i ciborija, od antipendija i misnica do gobelina i bojadisanih prozora. Pokrovitelji ove izložbe su savezni kancelar i oba nemačka kardinala, Frings iz Kölna i Wendel iz Minhena.

Južni Tirol novog biskupa. Papa je imenovao župnika i dekana iz Kortine Msgr Henrik-a Forera za pomoćnog biskupa tridentskog, ali sa zadatkom da stoluje u Bozenu te upravlja kao pravi biskup sa dvanaest dekanata sa oko 160 000 nemačkih vernika, koji inače potpadaju crkveno pod biskupiju Trident, a državno od 1918 pod Italiju. Tako imaju Nemci u Južnom Tirolu dva biskupa, jednoga u Brixenu, a drugoga u Bozenu.

Prema oltaru. Kongregacija svetih obreda raspravljala je na redovnoj sednici o pitanju uvođenja procesa za proglašenje blaženim. Na redu su bila tri slučaja: 1) kardinal Marcelo Spinola y Maestre, nadbiskup iz Sevile, rođen 1835, a umro 1906. 2) Božja službenica Viktorija Rosoaramanivo, iz kraljevske porodice na Madagaskaru, koja se rodila u Tananarive 1848, a umrla 1894 godine. 3) da se prouče spisi sluge Božjeg Mamerto Esquin, iz reda Male Braće, biskupa u Kordobi u Argentini, koji se rodio 1826, a umro 1883.

Vietnamci u Francuskoj. Računa se da u Francuskoj živi oko 15 000 Vietnamaca. Među njima ima većinu đaci i studenti. Skupljaju se oko tri središta: u Parizu, Marseju i Tuluzi. Za katolike Vietnamce postoji u Francuskoj posebni ured za duhovnu pastvu, kojom upravlja p. Gian. U Parizu imaju čak svoju vlastitu župu gde mogu Vietnamci udovoljiti svojim verskim potrebama na narodnom jeziku. Za pripadnike Dalekog Istoka teški su životni uslovi u jednoj zapadnoj tako gostoljubivoj zemlji.

Umro na oltaru. 18. II. o. g. ujutro kod oltara umro je znameniti francuski publicist i propovednik kanonik Charles Thellier de Poncheville u starosti od 80 godina. Bio je neumoran saradnik u svim važnijim katoličkim akcijama. Sahranili su ga u Lille-u. Pogrebne obrede izvršio je sam kardinal Liénart.

Iz porodice mučenika. Novi apostolski vikar u Saigonu, Msgr Simon Nguyen Van Hien pripada porodici koja je dala više mučenika. Njegov je bratić bio 1885 ubijen za svetu veru. Isto tako je stradala njegova baka, više tetki i stričeva. Njegov otac, tada još mlad lekar, jedva je spasio glavu. Njegov čukundeda, imenom Simon, umro je mučeničkom smrti 1840, te ga je sveti papa Pijo X 1907 proglasio blaženim. U njegovoj se porodici prepričavalo o događajima iz junačkog doba mučeništva i ponosom čuvala tradicija slavnih predaka. Novi biskup je imao 16 braće i sestara, ali ih je na životu svega četvoro. Za svećenika je bio posvećen u Rimu 1935, onde produžio više studije te se tek 1940 godine vratio u domovinu. U Hué vodio je pokret katoličke omladine, onda postao pretstojnik semeništa. Pre imenovanja za apostolskog vikara vodio je Institut Providnosti u kome se brinuo za 350 pitomaca. Njegovo biskupsko geslo jeste: propovedamo Krista, Raspetoga.

Euharistički kongres u Burmi. Kao što je već bilo objavljeno, u Rangunu, burmanskoj prestonici, održavao se početkom februara o. g. narodni euharistički kongres kao proslava 100 godišnjice obnovljenog misijskog rada u toj zemlji. Naknadno doznajemo da su se svečanosti vrlo lepo razvijale. Pod pretsedanjem indijskog kardinala Grejšesa skupio se lep broj azijskih biskupa i do 40 000 vernika. Sam pretsednik vlade U Nu prisustvovao je svečanostima te prilikom recepcije u čast indijskog kardinala javno pohvalio katolike za njihov lojalan rad. Vlada je bila naklonjena toj verskoj manifestaciji te činila usluge. — U Burmi živi 150 000 katolika sa 226 svećenika, od kojih 70 domorodaca. Crkveno su podeljeni na dve nadbiskupije, 3 biskupije i 2 apostolske prefekture. Katolici vode 175 osnovnih i 57 srednjih i viših škola sa oko 45 000 učenika. 50 braće pomoćnika i 600 časnih sestara zaposleno je u školama. Crkva vodi nadalje dve bolnice za gubavce sa oko 1 000 bolesnika i nekoliko dispanzera širom zemlje.

Kongregacija raspetog Isusa jedna nova verska ustanova, koja prima samo bolesnice, broji tek 170 članica, koje potiču iz 16 zemalja. Njihova glavna kuća je u Brou u Francuskoj. Po jednu kuća imaju u Holandiji i u Japanu. Sada se otvara jedna kuća u Italiji, a druga u Nemačkoj. Osnivačica te kongregacije, č. m. Marija od Žalosti posetila je u toj stvari kardinala Wendela u Minhenu.

Porast trapističkih samostana. Prema podacima generalnega opata p. Gabriela Sortais trapisti se vrlo lepo razvijaju. Od 1925 godine na ovamo broj trapista povećao se za polovinu. Trapisti broje sada 6 000 članova, najviše ih ima u Francuskoj gde postoji 17 muških i 13 ženskih samostana. Najveći razvoj pokazali su posle drugog svetskog rata u SAD, gde su od tri samostana porasli na 12, i od 150 članova na 1000. Zanimljivo je da ima čak u Japanu jedan muški i 4 ženska trapistička samostana, dok u čitavoj Africi pet, a u Indoneziji jedan.

101 godinu. U Francuskoj u Saint-Alpin živi kod svoga sina kanonika i župnika 101 godinu stara majka gospođa Truchon. Rodom je iz Lille-a, udala se sa 19 godina, tri kćerke posvetila Bogu i jednog sina, kod koga i sada živi. Među njenom unučadi ima jedna časna sestra. 5. II. o. g. stupila je u 102 godinu i prisustvovala svetoj Misi koju je služio njen 79 godišnji sin. Gospođa Truchon oseća se zdravom te ima još uvek odlično pamćenje.

Marokanski sultan Muhamed V Ben Jusef poslao je jednog sina i jednu kćerku na školovanje u francuske katoličke škole u Francusku.

Južni Vietnam je dobio posebnog pretstavnika Svete Stolice u osobi Msgr Caprio, pošto ap. delegat Msgr Dooley, koji ima sedište u Severnom Vietnamu, ne može posećivati južni deo zemlje.

Posvećenje novog biskupa. Na blagdan sv. Matije, 25. II. o. g. posvećen je u Subotici za biskupa Msgr Matija Zvekanović. Najmladem našem jugoslovenskom biskupu naše srdačne čestitke i tople molitve.

Divan porast domaćih biskupa za 17 godina vladanja Pape Pija XII. U Aziji i Africi, koje potpadaju pod upravu kongregacije za širenje vere, 1939 bilo je svega 25 domaćih biskupa. Danas, početkom 1956 godine, njihov se broj penje na 113. Samo ih Azija ima 100, i to: Indija 33, Cejlon 3, Burma 2, Malaka 2, Sijam 2, Vijetnam 9, Koreja 2, Japan 9, Formoza 1, Indonezija 3, Kina 33, od kojih se 6 nalazi u izbeglištvu. Afrika ima 13 crnačkih biskupa.

UREDNIKOVA POŠTA

C. L. *Pitanje: Sestra mi je otpala među adventiste i postala izvanredno fanatična. Teško je verovati da bi se pred smrt vratila u Crkvu. Da li ima nade za njen spas? Odgovor: Božje je milosrđe neizmerno. Gde mi ne vidimo nijedan put, Gospodin Bog ih imade na stotine. Molite se za sestru, budite plemenita srca prema svakom, naročito prema siromasima, a stvar predajte u Božje ruke.*

E. U. I. *Odgovor: Nemoguće je ukratko navesti sve pisce i njihove knjige koji su na indeksu zabranjenih knjiga. Imenom je srazmerno malo pisaca na indeksu, mnogo više je zabranjenih knjiga općim zakonskim propisom (can. 1399). Savetujem Vam da se po pitanju čitanja knjiga obratite na svoga župnika ili katehetu. — Poznajem svetovnjaka koji odmah odbaci svaku knjigu, čim vidi da knjiga zagovara stav koji je protivan učenju katoličke Crkve.*

U. A. *Pitanje: Da li se sme gledati film, snimljen prema knjizi, koja je na indeksu, na pr. „Tereza Raken" od Zole ili „Tri musketara" od Al. Dumasa? Odgovor: Samim tim što je knjiga na indeksu, još ne znači da je i film zabranjen. Vrednost filma ocenjuje se za sebe.*

V. Č. *Odgovor: U pitanju da li ste za samostan, obratite se na Vašeg svećenika koji će Vas moći bolje posavetovati i uputiti, ako ustreba, i na određen samostan. U slučaju da biste se želeli udati, moguće je da dobijete oprost od Vašeg privatnog zaveta.*

S. T. Janj. *Pitanje: Šta je s papom Sikstom V? Odgovor: Siksto V bio je jedna od vrlo jakih ličnosti na Petrovom prestolu. Neki misle da je poreklom bio Dalmatinac. Kao pastir u siromaštvu proveo je svoju mladost u blizini Ankone, postao franjevac te bio 1585 godine izabran za papu. Za pet godina svoje vladavine načinio je red u državi, uredio papinske finansije, uveliko izmenio izgled Rima novim zgradama, dovršio kupolu crkve sv. Petra, postavio znameniti obelisk, vatikansku palatu, biblioteku, reformirao upravu Crkve, podelio je na 15 kongregacija, broj kardinala povisio na 70 i podigao ugled papinstva. U privatnom životu bio je vrlo skroman.*

Š. I. *Pitanje: Da li su stanovnici Amerike, što ih je otkrio Kristof Kolumb, isto Adamovi potomci? Odgovor: Svakako! Američki Indijanci srodni su Mongolima i došli su u Ameriku preko Beringovog tesnaca iz Azije. A i pre Kolumba Evropejci su došli u Ameriku preko Islanda i Grönlandije. I ko zna da li nisu nekada u prošlosti došli neki evropski ili afrički stanovnici pomoću Zalivskog toka u Ameriku, kao što su se Indijanci iz Perua pre stolećima otselili u Polineziju, na ostrva koja su udaljena oko 5000 km od američke obale. Podeljeni kontinenti i raštrkana ostrva po morima ne smetaju istini o jedinstvu ljudskog roda.*

A. P. *Pitanje: Imam priliku da se udam, ali se plašim da bi me muž terao da činim pobačaj ili da na drugi način sarađujem s njime u ograničavanju poroda, čemu se protivi moja katolička svest. Šta da radim? Odgovor: Ako Vam je kao devojci dobro i ako su opravdana Vaša strahovanja da bi budući muž tako nedostojno postupao s Vama, onda samo ostanite sami. Devičanski stalež je pred Bogom uzvišeniji od bračnog. Ipak nije lako razumeti, kako mogu zdravi seljački zaručnici strahovati od dečjeg blagoslova. To je direktan put ka uništavanju naroda.*

H. M. Zemun. *Odgovor: Vaši su stihovi početnički. Niste još uspeli da izrazite svoja nutarnja duševna raspoloženja u prikladnoj pesničkoj formi. Drago mi je što osećate otpor protiv jeftinog naslađivanja svojih drugova te želite ostvariti u svome životu ideal čistog i odvažnog kršćanskog čoveka. Za detaljniju analizu nema mesta; uostalom držim da u stihovima ne leži Vaša snaga.*

Z. K. Os. *Pitanje: Da li postoji kod nas red, kome je pripadao sv. Ivan od Križa? Odgovor: Sv. Ivan od Križa je pripadao karmelićanima. Bio je zajedno sa sv. Terezijom Avilskom reformator svoga reda. Kod nas postoji karmelićanski samostan u Somboru. Ukoliko želite kakvo obaveštenje, pišite na njihovu adresu: Karmelićanski samostan, Sombor, Bačka.*

I. Š. *Pitanje: Da li nisu svećenici prema Kristovim rečima „Zabadava dobiste, zabadava dajte", dužni vršiti svoju svećeničku službu besplatno i zadovoljiti se dobrovoljnim prilozima? Odgovor: Tačno je da župnik ne sme uskratiti siromašnom verniku nijednu versku funkciju koju propisuje Crkva za sve svoje vernike, iako za to neće dobiti nikakve materijalne nagrade. Ali isto tako se ne može osuđivati nastojanje Crkve i svećenika samih da donekle obezbede stalne prihode za svoj opstanak.*

T. B. *Pitanje: Koliko u Jugoslaviji ima katolika, svećenika, redovnika i časnih sestara. župa, samostana i na kraju biskupa? Odgovor: Prema poslednjem objavljenom šematizmu od 1939 godine imamo ove podatke: 5 854 313 vernika. 4 568 svećenika, od kojih 1 659 redovničkh, 627 brata pomoćnika, 6 553 časne sestre, 1 975 župa. 168 muških i 571 žensko redovničko kuću. Biskupa je bilo tada 19. U toku narednih 17 godina stanje katoličke Crkve se kod nas u mnogome izmenilo. Našoj državi je posle drugog svetskog rata pripala Istra i Slovenačko Primorje, dva grada Rijeka i Zadar, iselio se veći broj Nemaca, naročito iz Banata, Bačke i Srema. Kad bude izašao novi šematizam o stanju katoličke Crkve u Jugoslaviji, rado ću Vam poslužiti novijim podacima.*

Vj. Bj. *Odgovor: Nije tačno da bi tek lateranski crkveni sabori, kojih je bilo pet, uveli neženstvo ili celibat svećenika u latinsku Crkvu, nego to je prastari običaj u rimskoj Crkvi, o kome govore kanoni sinode u Elviri (Španija) oko 300 i pisma pape Siricija 385 i 386 godine. Istina je da se u povesti Crkve morala više puta naglašavati i obnavljati ta obaveza.*

b) Naš katekizam govori o tri načina poznavanja Boga: iz vidljivog sveta, iz glasa savesti i Božje objave. Znamenitih je pet dokaza Tome Akvinskog za opstojanje Božje, a tobožnji ontološki dokaz sv. Anselma Crkva je indirektno zabacila naglašavajući, da je moguće prirodnim svetlom razuma iz vidljivog sveta potpuno sigurno upoznati Boga, koji je početak i svršetak svemu šta postoji. Sveti Anselmo je mislio ovako: Imam pojam Boga-najsavršenijeg bića. Savršenije je ono biće, koje ne postoji samo u ideji, nego stvarno postoji. Bog dakle stvarno postoji. Ispravni zaključak bi bio: zamišljam Boga kao stvarno postojeće biće. Ali je potpuno druga stvar, da li to Biće i izvan mojih misli stvarno postoji. — Nikada se svećenici ne služe takvim dokazom-trikom, nego se taj spominje samo kao istoriski kuriozitet.

Nakana Apostolata molitve. *Sveta nas Crkva u mesecu aprilu poziva da se naročito molimo, da bi svećenici kao i vernici ispravno cenili svećeničko i redovničko zvanje te njegovo dostojanstvo. U misijskom pogledu Crkva nas poziva da se u tom mesecu naročito molimo, da bi u Koreji porastao broj misionara.*

Obaveštenje. *Uprava ponovo moli pretplatnike i poverenike da šalju novac i svoje dopise pod onim imenom na koji primaju časopis. Poverenicima, koji primaju na svoju adresu više od 10 primeraka, pripada 10% popusta. Oni dakle plaćaju nama 18 din od komada. Godišnja pretplata za jedan primerak iznosi 300 din, dok pojedini primerak kod poverenika košta 20 din.*

„Blagovest" želi svim svojim čitaocima i prijateljima obilje duhovnih milosti prigodom uskršnjih blagdana.

Ćirilo-Metodska Knjižara, Zagreb, Kaptol 29 — ima još izvestan broj ovogodišnjih džepnih kalendara.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr. Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 103-T-336.

Štampa: Štamparija „Filip Višnjić" — Beograd, Durmitorska 6 — Telefon 29-193